

Uit een andere box denken

Verhaal van de Maand mei 2009

Soms gebeuren er vreselijke dingen. Dingen waarvan je weet dat ze ergens ooit wel eens gebeuren, waarvan je ergens in je achterhoofd wel beseft, dat ze zich zelfs kunnen afspelen pal voor je eigen voordeur, maar waarvan je hoopt dat ze in het leven van jou en de jouen onbestaanbaar is. En dan gebeurt het toch! Waarom? Waarom hier? Waarom nu? Waarom precies bij jou op de stoep? Je wilt uitleg, verklaringen, een reden, een oorzaak. Eigenlijk wil je een dader, een veroorzaker, op wie je al je woede kunt koelen en je frustratie kunt richten, omdat diegene de betreffende veiligheid van je bestaan met één daad aan flarden scheurt. Misschien, heel misschien kun je daarna weer doen of er niets gebeurt is, of alles weer pais en vree is, alsof het kwade nooit goede mensen kan overkomen.

De gemeenschap in de kleine stad werd opgeschrikt door de verdwijning van een kind. Iedereen kende het meisje, of in ieder geval kende iemand die iemand kende die wist hoe ze eruit zag. Was ze weggelopen? Ontvoerd? Geroofd?

Haar wanhopige ouders mobiliseerden iedereen om met te helpen zoeken. Na enige dagen werd het ontzielde lichaampje gevonden in de verlaten steengroeve vlak buiten het stadje. Geschokt en verdrietig verzamelden de mensen zich op het marktplein. Dat dit zomaar kon gebeuren! Men beloofde elkaar krachtig, dat ze beter op elkaars kinderen zouden letten. Men zou voortaan socialer zijn, vriendelijker, liever voor elkaar. Dit mocht nooit meer gebeuren! Ter nagedachtenis van het meisje werden de trappen van het stadhuis bedolven onder een bloemenzee. Brandende kaarsen werden geklemd

tussen de spijlen van het hek. Mijn steunde elkaar, omarmde soms volstrekt onbekenden uit andere delen van hetzelfde stadje en hilde uit op elkaars schouders. Langzaam loste de verschrikking op in de veerkracht van de gemeenschap.

En toch was dit niet genoeg. Er moest een dader zijn. Er moest iets of iemand zijn die schuldig was. De magistraat en de sterke arm der wet deden hun uiterste best om sporen te vinden die zouden leiden naar de booswicht die zich aan het meisje had vergrepen. De technologische ontwikkelingen was echter nog lang niet zo geavanceerd als heden ten dage. Dag na dag, zelfs week na week ging voorbij zonder dat de schurk aan het volk kon worden vertoond. Opgestaan door het uitblijven van resultaten raakte men er steeds meer en meer van overtuigd, dat slechts een buitenstaander deze verfoeilijke daad kon hebben verricht. Zoveel buitenstaanders kende het stadje niet.

Kort daarna werd Mzuri Sana opgepakt, omdat hij tot het Sana-volk behoorde. Vreemdelingen, buitenstaanders, met onbegrijpelijke gebruiken en gewoontes, die je voor geen meter kon vertrouwen. Zonder pardon werd hij in het cachot gegooid. Toen wist Mzuri dat hij geen schijn van kans had. De magistraat moest en zou iemand vinden, die ze konden veroordelen en hangen. Het enige wat Mzuri nog kon bedenken was een laatste gesprek met een Sana-priester. Tot zijn verbazing werd dit niet afgewezen.

De Sana-priester vond Mzuri wanhopig weggedoken in een hoekje van de cel, volledig ervan overtuigd dat hij binnenkort zou worden opgehangen. De Sana-priester schudde het hoofd:

"Alsjeblieft, beste man. Wees er nooit van overtuigd dat er geen enkele uitweg is. Het Kwaad zelf probeert je te verleiden om dat te geloven".

"Dat is lief van u", stamelde Mzuri.

"Maar wat heb ik daaraan in deze cel?

Wat moet ik doen? Wat moet ik doen!?"

"Niet opgeven en je zult ontdekken dat er meer uitwegmogelijkheden zijn dan je nu denkt."

Toen kwam de dag dat Mzuri voor de rechtbank moest verschijnen. De rechter keek over het hoofd van de beklaagde heen de overvolle zaal in. Hij zag angst. Hij zag bloeddorst. Hij onderkende het verlangen naar wraak en de behoefte naar herstel van de vreedzaamheid van vroeger. Wat is dan het lot van één mens vergeleken met het heil van een hele stadsbevolking? Om toch de schijn van een eerlijk, onpartijdig en onbevooroordeeld proces op te houden besloot de rechter tot een bijzondere rechtsgang. Hij boog zich voorover naar Mzuri in de beklaagdenbank en zei: "Sinds jullie Sana-mensen bekend staan om jullie geloof, geef ik jullie Godheid de kans uitspraak te doen in deze zaak." Het werd muisstil in de rechtszaal. "Ik heb hier twee identieke stukken papier. Op het ene zal ik "schuldig" schrijven op het andere "onschuldig". Ik vouw ze dicht en stop ze in deze hoed. Je pakt er eentje uit en jouw God heeft jouw lot bepaald. Is dat eerlijk of niet!?" De formele gerechtsgetuigen keken elkaar ietwat onzeker aan maar knikten toen instemmend.

Terwijl achter hem opwinding in golven door de zaal ging, ging Mzuri panisch zijn mogelijkheden af. Hij vermoedde

dat de slimme rechter twee vliegen in één klap wilde slaan: hem het gevoel geven een eerlijk, goddelijk geïnspireerd, oordeel te vellen en tegelijkertijd het volk zijn op te hangen dader op een presenteerblaadje aanbieden. Kortom, op beide blaadjes zou de rechter natuurlijk "schuldig" schrijven. In plaats van dat zijn kansen 50-50 zouden zijn, was deze nu gedaald tot nul. Hij kon nooit ente nimmer de uitspraak "onschuldig" trekken, eenvoudigweg omdat er geen papiertje met dat oordeel in de hoed zou zitten.

Wat moest hij nu? Radeloos keek hij omhoog. Toen schoot hem de uitspraak van de priester hem weer in de gedachten. Hij verzonk een kort moment in meditatie. Toen begonnen zijn ogen op te lichten. Hij deed een greep in de hoed en stopte voor de rechter hem daarvan kon weerhouden een stukje papier in de mond.

Rechter en getuigen gaven een schreeuw van schrik. "Man, wat doe je nu?", riep de rechter in ambtelijke boosheid. "Hoe kan ik, of uw eigen God, nu een uitspraak doen?"

"Dat is heel eenvoudig", antwoordde Mzuri vaag glimlachend. "U hoeft slechts luidop voor te lezen wat op het andere papiertje staat en u weet dat ik het tegendeel heb gekozen."

*- vrij naar een Mzuri Sana-avontuur
en een Jiddische legende*

*- opnieuw verteld door Marcel van der Pol
- afbeeldingen: internet*